

LOUNAIS-HÄMEEN MUSIIKKIOPISTON
OPETUSSUUNNITELMA 1.8.2018 alkaen

SISÄLTÖ

1 OPETUSSUUNNITELMA.....	3
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet	3
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen.....	3
1.3 Opetussuunnitelman sisältö	3
2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET	4
2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä	4
2.2 Arvoperusta.....	4
2.3 Oppimiskäsitys	5
2.4 Laajan oppimäärän tavoitteet.....	5
3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	6
3.1 Oppimisympäristöt	6
3.2 Toimintakulttuuri	7
4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE.....	8
4.1 Opintojen laajuus.....	8
4.2 Opintojen rakenne.....	9
5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN.....	9
6 OPPIMISEN ARVIOINTI.....	9
6.1 Arvioinnin tehtävä.....	9
6.2 Arviointi opintojen aikana	10
6.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen.....	10
6.4 Oppimäärän arviointi	10
6.5 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.....	11
11 MUSIIKKI	12
11.1 Varhaisiän musiikkikasvatus.....	13
11.2 Musiikin perusopinnot.....	13
11.3 Musiikin syventävät opinnot.....	15
11.4 Aikuisten musiikin opetus.....	16
11.5 Työtavat musiikin opetuksessa	16
11.6 Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa	17
11.7. Oppilaaksiottotapa.....	18
11.8. Muuta	18
11.9. LIITTEITÄ.....	18

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista (OPH-2068-2017)
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5§:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan.

Tässä opetussuunnitelmassa on käytetty opetussuunnitelman perusteiden (OPH-2068-2017) mukaista numerointia, niin että MUSIIKKI-otsikon numero on 11.

1.2 Opetussuunnitelman laatiminen

Forssan kaupungin sivistys- ja tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt tämän opetussuunnitelman. Opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan. Opetussuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon Forssan kaupungin strategia ja Lasten Forssa –ohjelma. Lasten Forssa –kokonaisuus ja lapsiystävällinen kaupunki forssalaisittain on toimintakulttuuri, jossa organisaatorakenteet, johtamistoiminta, toimijoiden vuorovaikutus ja kehittämistoiminnan painoalueet luovat edellytyksiä kaikkien toimijoiden työskennellä lapsiystävällisyyttä edistäen.

Lounais-Hämeen musiikkiopisto noudattaa Forssan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa (v. 2016) sekä muita sääntöjä ja ohjeita, jotka koskevat kaupungin hallinnon alaisia yksiköitä.

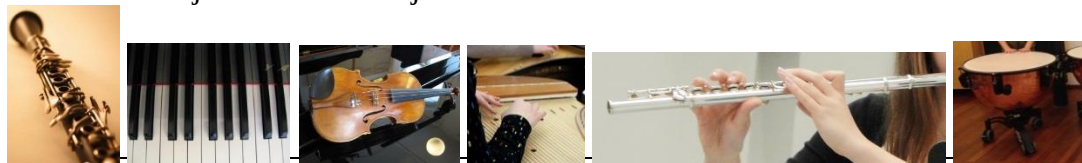
Musiikkiopiston arvoperustan luovat ”Forssa – koko elämän väärtti” – kaupunkistrategiassa määritellyt arvot avoimuus, vastuullisuus ja rohkeus.

1.3 Opetussuunnitelman sisältö

Opetussuunnitelma sisältää seuraavat asiat sen mukaan, kuin taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus
- oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat
- oppilaitoksen toimintakulttuuri
- opetuksen rakenne ja laajuus
- opetuksen yleiset tavoitteet
- perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit
- oppimisen arviointi
- oppimäärän yksilöllistäminen
- oppilaaksi ottamisen periaatteet

- yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa
- toiminnan jatkuva arviointi ja kehittäminen.

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä ja ilon kautta oppimista. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaan identiteetin rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Oppimiseen liittyvät suvantovaiheet ja vaatavuus vahvistavat persoonan kasvua.

Opetuksen lähtökohtana ovat taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Kaikki voivat oppia ja opettajan tehtävänä on auttaa oppilasta. Oppilas hankkii tietoja ja taitoja kartuttaakseen osaamistaan. Sosiaalisuus on osa ihmisenä olemista ja tarve

tulla hyväksytyksi ryhmässä. Oppimisympäristö auttaa sitoutumista ja sosiaalisuus kuuluu siihen. Vuorovaikutus on oppimisen kannalta tärkeää.

2.3 Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Opetussuunnitelman toteuttamisessa otetaan huomioon soitin- ja oppilaskohtaiset erot omaksumisessa ja asioiden opettamisessa. Musiikin opiskelussa on monenlaisia sisältöjä ja erilaisia oppimistapoja.

2.4 Laajan oppimäärän tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan musiikkia historiallisena, yhteiskunnallisena

ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

Tavoitteellisuus ja päämäärien asettaminen kuuluvat oppimiseen. Sisällöltään erilaiset musiikin alueet muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jonka nimi on musiikki.

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Oppimisympäristöt

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohdana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalan ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden musiikin opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Musiikkileikkikoulun ja varhaiskasvatuksen sekä musiikin perusopetuksen ja koulun välistä yhteistyötä tehdään säännöllisesti. Toimintamuotoina ovat konsertit ja soitinesittelyt.

Esiintymistilanteet kuuluvat oppimiseen ja niihin osallistumista kannustetaan.

Kotiharjoittelu on myös osa oppimisympäristöä ja sitä varten tulisi kotona järjestää asianmukainen tila ja aika.

Jos oppilaan ja opettajan suhteessa ilmenee kommunikaatiovaikeuksia, niin huoltajien tulee ottaa asia puheeksi opettajan kanssa mahdollisimman pian. Motivaatio- tai muihin ongelmiin liittyen asia käsitellään tapauskohtaisesti yhdessä rehtorin kanssa.

3.2 Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Toimintakulttuuri perustuu Lasten Forssa –ohjelman periaatteisiin: tahdolla, asenteella, yhteistoiminnalla ja osaamisella luodaan pohja toiminnalle turvallisessa ja viihtyisässä ympäristössä. Opetuksen järjestämisessä aikuisten vahvan ammatillisuuden taustalla on arvon antamista ja aitoa välittämistä lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja osaamisen kartuttamisesta.

Oppimisen suvantovaiheet ja epäonnistumiset hyväksytään osaksi oppimisprosessia. Oppilaan kannustaminen ja tukeminen kuuluvat kaikkiin oppimiseen liittyviin vaiheisiin, ja ne ovat tärkeä osa oppijan ja opettajan välistä luottamuksellista suhdetta. Oppilaalla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön ja opettajalla on oikeus toteuttaa tehtävänsä. Vaativuus, oppilaan oma vastuu opinnoista ja ahkeruus kuuluvat musiikin opiskeluun. Musiikin opiskelu vaatii paljon yksityiskohtien harjoittelua ja toistoja. Kotiharjoittelu on tärkeä osa oppimista.

Oppilaitoksen toiminta keskittyy ensisijaisesti opetukseen ja sen toimivuuteen. Esiintymiset kuuluvat osana oppimiseen. Oppilaitoksen ulkopuoliset esiintymiset täydentävät oppimista ja myös kiinnittävät oppilaitosta ympäröivään yhteisöön. Lounais-Hämeen musiikkiopiston merkitys alueellisena opistona huomioidaan. Musiikkiopisto näkyy ja kuuluu erilaisissa tilaisuuksissa toimialueen kunnissa. Sosiaalinen vastuullisuus esimerkiksi toteutuu vanhainkotikonserteissa. Paikallista ja kansainvälistä yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan. Forssassa myös

koulujen ja varhaiskasvatuksen musiikinopetus on korkeatasoista, mikä auttaa lasten kokonaisvaltaisessa musiikinopiskelussa ja yhteistoiminnassa.

Opettajien pedagogisen ja musiikillisen osaamisen kehittämiseen osoitetaan vuosittain talousarviossa määräraha.

Opettajalla voi olla rooli myös esittävänä taiteilijana tai muulla musiikin alueella.

Työyhteisön kokemukset uudesta opetussuunnitelmasta ja opetussuunnitelman vaikutukset toimintakulttuuriin ja rutiinit otetaan tarkastelun kohteeksi säännöllisesti.

Rekisteriselosteet ovat lakien ja asetusten mukaiset ja tietosuojakäytännöt tunnetaan.

Osallisuus, oppitunneilla käymiseen ja oppilaana olemiseen liittyvät käytänteet selvitetään oppilaalle ja vanhemmille. Esimerkiksi nuotit ovat osa oppilaan ja opettajan välistä vuorovaikutusta eli osa opetusta. Oppilaalla tulee olla välineet eli nuotit ja soitin mukana tunneilla. Opettaja taas valitsee opetusvälineet kuten soitettavan tai laulettavan ohjelmiston oppilaan taipumusten ja mielenkiinnon mukaan kuitenkin tavoitteiden perusteella. Oppilaan tulee käyttäytyä asianmukaisesti ja suorittaa annetut tehtävät huolellisesti. Opettajan vastuulla ovat opintojen sisällöt ja opintokokonaisuuksien hallinta. Opettaja yhdessä vanhempien kanssa vastaa oppilaan opintojen etenemisestä ja oppituntien sujumisesta.

Musiikin laaja taiteen perusopetus on pitkäkestoista, tavoitteellista usean vuoden ajan kestävää toimintaa. Avoimella osastolla se voi olla lyhytkestoista ja vapaampaa kuin perusopetuksessa eikä välttämättä sidottu opetussuunnitelmaan.

Arvokkuuden kokemus ei tule suorituksen perusteella. Tasalaatuisuus ei ole yksinomaisena tavoitteena, vaan oppiminen on erilaista eri yksilöillä. Oppilailla on erilaiset oppimisen tavat. Mutta kaikki oppivat!

Opetussuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Taiteen perusopetuksen fyysinen, taloudellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen saavutettavuus pyritään toteuttamaan. Tarkoitus on saattaa oppilaat yhteen oppimaan toisiltaan ja yhdessä. Saavutettavuuden näkökulma ja tasa-arvoisen saavutettavuuden edistäminen taiteen perusopetuksen kentällä sisältää myös erilaisuuden kohtaamista. Tämän kohdan toteuttaminen vaatii musiikin opetuksen erityisosaamiseen perehtyneen opettajan.

4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

4.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän musiikkikasvatuksen laajuus muodostuu osallistujien iän mukaan: 30 - 75 minuutin oppitunteja alle 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin.

Annettava opetus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Taiteen perusopetus on pitkäkestoinen, tavoitteellinen kokonaisuus.

4.2 Opintojen rakenne

Laajan oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen opetussuunnitelmassa kuvataan tavoitteet, sisällöt ja laajuus.

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Opetuksen yksilöllistämiseen vaaditaan selvitys oppilaan opiskeluedellytyksistä. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tavoitteineen sekä sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn osalta laaditaan ja tarvittaessa muokataan oppilaan, vanhempien ja opettajan sekä rehtorin yhteistyönä.

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

Palautetta opiskelusta ja oppimisprosessista annetaan vuosittain. Eri tavoitealueiden osalta arviointia annetaan opetuksen aikana monipuolisesti.

Esitysten arviointi kuuluu musiikin opiskeluun. Esiintymistilanteet kuitenkin ovat erilaisia: esitys arvioidaan aina osaamisen näyttötilanteissa, mutta muihin esiintymisiin ei välttämättä liity arviointia.

6.2 Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan päättämällä tavalla. Hyödynnetään oppilaiden välistä keskinäistä kannustusta: verkostoituminen ja vuorovaikutus arvioinnin osana. Arviointi liittyy myös opiskelumotivaation lisäämiseen.

Laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

6.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

6.4 Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut musiikin laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti.

Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltuihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päätötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

6.5 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Todistukseen merkittävät tiedot:

- Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus
- Forssan kaupunki
- Lounais-Hämeen musiikkiopisto
- musiikin laaja oppimäärä
- henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Forssan kaupungin omistamalla Lounais-Hämeen musiikkiopistolla on Opetusministeriön 21.12.1995 myöntämä koulutuksen järjestämislupa.
- Forssan kaupungin sivistys- ja tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman 5/2018
- Koulutus perustuu lakiin 633/1998 5§, 1 mom. ja asetukseen 813/1998 1§ ja on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden OPH-2068-2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Musiikin laaja oppimäärä sisältää musiikin perustason ja syventävät opinnot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Todistukseen merkittävät tiedot:

- Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus
- Forssan kaupunki
- Lounais-Hämeen musiikkiopisto
- musiikki
- henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
 - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

- Forssan kaupungin omistamalla Lounais-Hämeen musiikkiopistolla on Opetusministeriön 21.12.1995 myöntämä koulutuksen järjestämislupa.
- Forssan kaupungin sivistys- ja tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman 6/2018
- Koulutus perustuu lakiin 633/1998 5§, 1 mom. ja asetukseen 813/1998 1§ ja on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden OPH-2068-2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Musiikin laaja oppimäärä sisältää musiikin perustason ja syventävät opinnot.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

11 MUSIIKKI

Yksityiskohtaiset instrumenttien opintokokonaisuudet ja arviointiperusteet ovat tämän opetussuunnitelman liitteenä.

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää. Tavoitteena on, että oppilas opintojensa päätyttyä kykenee musiikin parissa itsenäiseen työskentelyyn musiikin parissa ja myös yhteistyöhön muiden kanssa.

Jo hyvissä ajoin perusopetuksen aikana opettaja ja oppilas pohtivat suuntautumisvaihtoehtoja ammattiin tähtääville opinnoille sujuvan siirtymisen takaamiseksi jatko-opintoihin.

11.1 Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta.

Lapsen eri kehitysvaiheet huomioidaan opetuksen suunnittelussa ja toiminnassa. Jos ryhmässä on eri-ikäisiä lapsia, myös tämä tiedostetaan opetuksen suunnittelussa.

Varhaisiän musiikkikasvatuksella on kiinteä yhteys perusopetukseen. Esimerkiksi Pienten Solistien konserteissa soittimiin tutustumisella lapsille annetaan eväitä vaihtoehtojen löytämiseen. Soitinvalmennus ja Karusellitoiminta ovat mahdollisia toimintamuotoja ennen perusopetusta. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on tavoitteena ja sitä toteutetaan muun muassa soitinesittelyillä ja soitinesittelykonserteilla. Kuvataidekoulun kanssa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan kuvis-muskari –toimintaa. Yhteistyötä on myös seurakunnan ja muiden lapsitoimijoiden kanssa.

Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon erityislapset ja perheiden muuttuneet tilanteet. Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon myös erilaiset opetustilat yhteistyökunnissa. Tuntien pituudet vaihtelevat 30 minuutista 75 minuuttiin.

Laulu on puheenkehityksen tukena. Opetuksessa on kertauksella ja toistolla tärkeä merkitys. Ryhmän osana on osattava olla, mutta erilaiset oppijat otetaan ryhmän toiminnan rajoissa huomioon.

11.2 Musiikin perusopinnot

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua. Opetussuunnitelman perusteiden pohjalta on laadittu instrumenttikohtaiset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuus.

Instrumentin käsittelytaito, ohjelmisto ja perusasioiden hallinta on tavoitteena. Opintokokonaisuuksien suorittaminen myös valinnan mahdollisuuksia hyödyntäen tähtää musiikillisten taitojen kehittämiseen.

Perusopintojen tärkeänä osana toimii Nuorisokuoro Kuhankeittäjät, johon voivat osallistua myös musiikkiopiston ulkopuoliset iältään n. 7 – 16 –vuotiaat laulajat.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Musiikin opiskelussa kaikissa soittimissa ja laulussa kotiharjoittelu on hyvin tärkeää. Siihen on oltava kotona mahdollisuus. Esiintymiseen asiantuntijalautakunnalle tai yleisölle oppilaan tulee valmistautua kunnolla. Luottamus omiin kykyihin ja esiintymisen ilo saavutetaan vain harjoittelulla ja säännöllisellä työllä. Tavoitteena on instrumentin (soitto tai laulu) hallinta erilaisissa tilanteissa kuten esiintyminen, yhteissoitto, soittimen ja soittamisen sekä ohjelmiston esittely kavereille, sukujuhlat jne.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitojaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Musiikin perusteita opiskellaan pääaineopintojen rinnalla tai erillisinä, esimerkiksi sävellysopintoina.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Vapaan säestyksen opinnot eri soittimissa tukevat tätä tavoitetta.

Tavoitteena on aktiivinen toiminta soittokaveruuksien ja verkostoitumisen luomiseksi. Osallisuuden kokeminen ja motivaatio sekä kosketuspinta oppilaan omaan kokemusmaailmaan pyritään säilyttämään. Vuorovaikutuksessa opettajan kanssa, lapsi tulkitsee omalla tavallaan opetussuunnitelman. Myös vanhemmat ovat tärkeässä osassa keskinäisessä vuorovaikutuksessa.

Opettaja antaa oppilaalle ikätasonsa mukaan opintojen aikana opastusta opintojen suunnitteluun ja etenemiseen. Soitinkohtaiset tavoitteet kirjataan ja tiedotetaan oppilaille ja heidän vanhemmille. Näiden perusteella oppilas kykenee arvioimaan omaa osaamistaan ja tavoitteitaan vuosittain. Opinnot etenevät kohti vaikeustasoltaan vaativampia kappaleita. Vuosittainen etenemisen arviointi on jatkuvaa ja siitä välitetään tieto myös vanhemmille.

Keskeiset sisällöt

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

11.3 Musiikin syventävät opinnot

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla Lounais-Hämeen musiikkiopiston tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Opetussuunnitelman perusteiden pohjalta on laadittu instrumenttikohtaiset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuus. Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Oppilaan valittavaksi tarjotaan erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja. Vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot suunnitellaan tukemaan lopputöiden toteuttamista. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- *ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan*
- *kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti*
- *rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä*
- *ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.*

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- *auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan*
- *opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan*
- *ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä*
- *ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.*

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- *ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä*
- *ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista*
- *ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia*
- *ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.*

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- *kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia*
- *rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.*

Keskeiset sisällöt

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Oppilaita perehdytetään soittimen huoltoon ja erilaisiin soittimiin.

Syventävät opinnot rakentuvat osaamisen keräämiseen ja tähtäävät lopputyön tekemiseen.

11.4 Aikuisten musiikin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

11.5 Työtavat musiikin opetuksessa

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaille tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa

tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin. Opintokokonaisuuksien sisällöt ymmärtäen oppilas hahmottaa koko ajan, miten hän opinnoissaan etenee.

Oppilaan opiskelua tukee opettajien keskinäinen yhteistyö muun muassa arviointitilanteissa, yhteismusiikissa, tapahtumien toteuttamisessa ja opetustilanteissa. Integraatio, verkostoituminen, yhteistyö, kummiopettajuus ja parityöskentely opettajien välillä on myös tärkeää.

Yksi opintokokonaisuus sisältää asioita eri tavoitealueilta. Opintokokonaisuuksiin käytetään laskennallisesti 45 minuutin oppitunteja. Opintojen vaiheesta riippuen lukuvuodessa oppilaalla on esimerkiksi 35 tuntia kamarimusiikkia, 35 tuntia teoriaa ja 35 tuntia henkilökohtaista opetusta. Usean vuoden opintojen aikana perusopetusta on yhteensä 800 tuntia ja sen jälkeen syventäviä opintoja 500 tuntia.

Kaiken musiikillisen käsityön kuten esimerkiksi klassisen perinteen omaksuminen tai soittimen käsittelytaito vaatii paljon työtä, toistoa ja sitoutumista.

11.6 Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista, opinnoissa etenemistä ja yhteisössä toimimista. Oppilaan työn tekemisen kokonaisuutta kuten esimerkiksi tuntiosaamista arvioidaan. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Opintokokonaisuudet ja arviointi voivat olla erilaisia sisällöltään ja muodoltaan eri instrumenteissa.

Oppilaan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan työskentelyä arvioidaan

monipuolisesti. Työskentelyn ja osaamisen vahvuudet arvioidaan tavoitteiden perusteella. Kyky ja edellytykset mennä eteenpäin pyritään tunnistamaan ja tehdyn työn määrää arvioidaan. Oppimisprosessin aikana ja päättösuorituksessa käytetään osaamisen dokumentoinnissa monenlaista välineitä: portfolio, taitokirja tms. Opintojen selkeä dokumentointi varmistaa oppilaan oikeusturvaa (soittonäyte, portfolio jne.) esimerkiksi vaihdettaessa oppilaitoksesta toiseen.

11.7. Oppilaaksiottotapa

Päätetään syksyllä 2018.

11.8. Muuta

Laajan oppimäärän opintoihin kuuluu soitin- ja lauluopintojen lisäksi yhteismusisointi, musiikin perusteiden opiskelu, esiintymiskoulutus sekä kuuntelukasvatus konserttikäyntien muodossa. Nämä kaikki opinnot sisältyvät lukukausimaksuun. Mikäli oppilas ei aio käydä musiikin perusteiden tunneilla tai yhteismusiikkiryhmissä lainkaan, hänen tulisi siirtyä avoimelle osastolle. Kaikista opintoihin liittyvistä asioista tulee keskustella oman opettajan ja tarvittaessa rehtorin kanssa. Oppilaiden elämäntilanne, välimatkat ja muut vastaavat seikat otetaan huomioon ryhmäopintoihin osallistumisesta keskusteltaessa.

Avoim osasto

Avoimella osastolla opiskelu on lähes kokonaan omakustanteista, eli yhteiskunta ei tue näitä opintoja. Tällöin oppilas on myös vapaampi opiskelemaan juuri sillä tavoin kuin haluaa, eli voi käydä esimerkiksi tunneilla harvemmin tai olla osallistumatta musiikin perusteiden opiskeluun tai jättää pois muita opintokokonaisuuksia. Avoimen osasto oppilaat voivat kuitenkin halutessaan osallistua musiikin perusteiden opetukseen ja orkestereihin ilman erillistä lisämaksua, mikäli opetusryhmissä on tilaa.

Soittimen vaihto

Pääaineen vaihdosta on käytävä keskustelemassa rehtorin kanssa. Oppilaan ja vanhempien kannattaa aina puhua asiasta myös oman instrumentin opettajan kanssa. Oppilas voi myös kokeilla itseään kiinnostavan instrumentin opiskelua avoimella osastolla. Jos oppilaalla on esimerkiksi fyysinen syy soittimen vaihtamiselle, se pyritään aina ottamaan huomioon.

Sivuaine

Oppilas voi anoa sivuainetta jatkoilmoittautumislomakkeella seuraavin perustein:

- kotikunnalla on sivuainepaikkoihin osoitettu määräraha
- pääaineen ja musiikin perusteiden opinnot etenevät hyvin
- oppilaalla on päämääränään ammattiopinnot.

11.9. LIITTEITÄ

Soitinkohtaisten opetussuunnitelmien yleisesitykset

Kunkin soittimen opettaja tai opettajakollegio on laatinut alla olevat yleisesitykset. Opetussuunnitelmatyö on jatkuva prosessi, joten tarpeellisia muutoksia sisältöihin ja toimintatapoihin on mahdollista tehdä. Loput soitinkohtaiset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön syksyn 2018 kuluessa, muun muassa rytmimusiikki, laulu, musiikkitieto jne. Opettajien ja oppilaiden käytössä on tämän yleisesityksen lisäksi tarkat soitinkohtaiset opintokokonaisuuksia

kuvaavat opetussuunnitelmat. Myös arviointia koskeva osio valmistuu ja päätetään syksyn 2018 kuluessa.

HARMONIKANSOITON OPETUSSUUNNITELMA

Piia Pakarinen

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

Perusopinnot koostuvat kolmesta opintokokonaisuudesta 1, 2 ja 3.

TAVOITTEET

Harmonikansoiton opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta omaksumaan taitotauluun opintokokonaisuuksittain koottuja harmonikansoiton sisältöjä ja kannustaa oppilasta löytämään omia tapoja ilmaista itseään musisoiden sekä löytämään omia musiikillisia vahvuuksia. Tavoitteena on soittoharrastuksen jatkuvuus ja myönteisen musiikkisuhteen luominen.

SISÄLLÖT

Taitotaulussa kuvataan harmonikansoiton eri osa-alueita musiikkiopistossa. Taitotaulu on työväline tavoitteiden konkretisoimiseksi ja oppimisen arviointiin, erityisesti oppilaan itsearviointiin. Tavoitteena on, että oppilas ja hänen huoltajansa hahmottavat harmonikansoiton oppimisen keskeiset sisällöt. Taitotaulua käytetään yhteistyössä oman opettajan kanssa ja opettaja tekee tauluun merkintöjä, kun musiikilliset valmiudet kasvavat.

ARVIOINTI

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota mm. seuraavien teknisten, tulkinnallisten ja taiteellisten asioiden hallintaan:

- Soittoasento
- Esitysmerkkien ja yksityiskohtien huomioonottaminen
- Dynamiikka ja nyanssit
- Paljetekniikka
- Rytmi
- Tempon valinta ja hallinta
- Äänen laatu ja sävyt
- Artikulaatio
- Fraseeraus ja musiikin muotoilu
- Tunnelma
- Esiintymistaito
- Yhteismusisointitaidot
- Persoonallisuus soitossa

Oppimisen arviointi

- Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit) seuraaviin tehtäviin valmistauduttaessa
 - soittotaidon edistyminen suhteessa harjoitteluun käytettyyn aikaan ja omiin odotuksiin
 - esiintymistilanteiden hallinta

Syventävien opintojen opetussuunnitelma valmistuu myöhemmin.

PIANON OPETUSSUUNNITELMA 1.8.2018–

Pianokollegio:
Regina Ilosalo
Terhi Karhumäki
Maria Orzech
Virpi Suoranta-Syväsalo

Piano on musiikkioppilaitosten suosituin soitin. Se on monipuolinen ja ilmaisumahdollisuuksiltaan rikas, mutta samalla haasteellinen. Sen hallinta vaatii säännöllistä ja pitkäjänteistä työskentelyä. Pianistin nuottimateriaali on moniäänistä ja vaatii moniulotteista nuotinlukutaitoa.

Oppitunnit ovat pääsääntöisesti yksilötunteja. Musiikkiopistolla on kuitenkin tarjolla pianisteille myös mahdollisuus yhteissoittoon, ryhmätunteihin ja esiintymisprojekteihin.

Pianon tekniset käsittelytaidot ovat tärkeitä opintojen alusta asti. Niiden avulla oppilas saavuttaa käytännön soittotaitoja ja oppii ilmaisemaan itseään luovasti.

Opintojen kulku: Opinnot etenevät portaittain. Perusasteen opinnoissa on kolme porrasta, jonka jälkeen oppilas voi halutessaan suorittaa syventävät opinnot. Jokainen opintovaihe kestää noin kolme vuotta oppilaan yksilöllisten etenemismahdollisuuksien mukaan. Ennen siirtymistään seuraavaan vaiheeseen oppilas antaa näytön osaamisestaan.

Opintojen eri vaiheissa painottuvat eri asiat:

1. porras: soittimen käsittelytaito ja musiikkisuhteen luominen
 2. porras: pianon käsittelytaitojen kehittäminen ja musiikin tyyllilajeihin tutustuminen
 3. porras: soittimen kokonaisvaltainen hallinta ja oppilaan pyrkimys omakohtaiseen ilmaisuun
- Syventävät opinnot: oppilas on saavuttanut monipuolisia taitoja teknisesti ja ilmaisullisesti. Oppilas voi suuntautua opinnoissaan omien vahvuuksiensa ja mieltymystensä sekä tulevaisuuden suunnitelmiensa mukaisesti.

Opintoja arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana. Arviointia toteutetaan vuosisoittojen ja tasosuoritukset korvaavien osaamisen näyttöjen yhteydessä sekä oppituntien aikana. Arviointi tapahtuu keskustellen ja hyvässä hengessä. Se on oikeudenmukaista, realistista ja kannustavaa. Oppilasta ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja suorituksiaan.

Musiikkiopisto antaa eväät harrastamiselle ja ammatilliselle osaamiselle. Elinikäisen ja hedelmällisen musiikkisuhteen muodostumiselle on vanhempien läsnäolo, kiinnostus ja tuki ensiarvoisen tärkeää.

MUSIIKIN PERUSTEET

Elina Korkeila-Väänänen

Yleistä

Musiikki on tunteiden välittämistä, purkamista ja synnyttämistä. Sillä voi luoda kokonaisia maailmoja mieleen. Se säilyy ihmisessä koko iän, ensiksi opitut laulut muistuvat mieleen silloin kun muu on jo muistista kadonnut.

Musiikki lohduttaa, innostaa, kuntouttaa, virkistää. Se, että itse pystyy tuottamaan musiikkia, on yksi miellyttävimmistä kokemuksista ja ruokkii aivoalueita monipuolisesti. Yhteissoitto parhaimmillaan on suurta hurmiota. Musiikin opiskelussa vain taivas on rajana, koko elämän ajan voi kehittyä.

Toiminnan tavoitteet

- Auttaa opiskelijaa saamaan ja säilyttämään voimakas rakkaus ja mielenkiinto musiikkiin.
- Antaa mahdollisuus kokea yhdessä soittamisen ja laulamisen ilo.
- Luoda rento ja innostunut oppimisilmapiiri.
- Opettaa täsmällistä rytmiikkaa sekä sävelpuhtautta ja tarkkaa korvaa.
- Antaa tilaisuus saada tyydytystä pitkäjänteisestä työstä.
- Kasvattaa useita sukupolvia kun opiskelijat välittävät saamaansa pääomaa lapsilleen.
- Lisätä opiskelijoiden yleistä sivistystä ja taidemyönteisyyttä.
- Antaa opiskelijalle tilaisuus luoda pitkäaikaisia kaveruus- ja ystävyys-suhteita mupe-ryhmissä
- Tukea ammattiopiskelutavoitteita

Opetuksen keinot ja sisällöt

- Panostan mahdollisimman paljon toiminnallisuuteen ja kokemuksellisuuteen.
- Tavoitteena on, että opiskelijalle syntyy oman tekemisen kautta tarve oppia jokin asia, että hän kokee henkilökohtaisesti hyötyvänsä saadusta tiedosta.
- Yhteissoitto ja -laulu ovat säännöllisesti käytettäviä työtapoja. Jokaisen opiskelijan pitää saada tutustua useaan eri soittimeen, sen äänentuottotapaan ja sointujen muodostukseen. Yhteissoitto opettaa myös muiden kuuntelemista ja yleisesti orkesterisoitossa olevia käytäntöjä.
- Ohjelmiston tarkoitus on opettaa opiskelijoille perinteisiä lasten- ja kansanlauluja jotta ne säilyisivät kulttuuriperinnössä.
- Transponoivien soitinten soittajat kirjoittavat itse omat nuottinsa.
- Improvisointia annetun sointupohjan avulla käytän apuna säveltämisen opiskelussa.
- Oppilaat tutustutetaan moniäänisyyteen ja aleatoriikkaan ensimmäisestä vuodesta alkaen kaanoneiden ja erilaisten ostinatojen avulla.
- Tarkoitus on vahvistaa asteikko- ja asteajattelua niin että kuullun lisäksi opiskelija voi mielessään nähdä konkreettisia kokonaisuuksia. Mitä enemmän ymmärtää musiikin rakenteita ja keinoja sitä enemmän saa työkaluja oman musiikillisen minän löytämiseen ja esille tuomiseen.
- Käytetään internetiä ja kännykkäsovelluksia oppimisen tukena.
- Oppimista arvioidaan vuosittain. Seuraan ja kirjaan itselleni opiskelijan edistymistä. Lisäksi lukuvuoden alussa asetamme tavoitteet tulevalle vuodelle. Lukuvuoden päättyessä sekä opiskelija että opettaja arvioivat kirjallisesti kuluneen vuoden aikana hankittuja tietoja ja taitoja.
- Numeroarviointeja en käytä paitsi opiskelijan erillisestä pyynnöstä.
- Ammattiin aikoville opiskelijoille annan apua pääsykokeisiin valmistautumiseen

KITARANSOITON OPETUSSUUNNITELMA

Annamari Porjamo ja Toni Tatti

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

Perusopinnot koostuvat kolmesta opintosuunnitelmasta, joista kahden ensimmäisen jälkeen tehdään osaamisen näyttö ja kolmannen jälkeen perustaitojen näyttö.

TAVOITTEET

Kitaransoiton opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta omaksumaan opintosuunnitelmaan opintokokonaisuuksittain koottuja kitaransoiton sisältöjä ja kannustaa oppilasta löytämään omia

tapoja ilmaista itseään musisoiden sekä löytämään omia musiikillisia vahvuuksia. Tavoitteena on myönteisen musiikkisuhteen luominen, musisointitaitojen jatkuminen myös aikuisiällä sekä antaa valmiudet ammattipintoihin pyrkimiseen.

SISÄLLÖT

Opintosuunnitelmassa kuvataan kitaransoiton eri osa-alueita musiikkiopisto-opinnoissa. Opintosuunnitelmassa konkretisoidaan opintojen eteneminen ja arviointi, myös oppilaan itsearviointi. Tarkoitus on, että oppilas ja hänen huoltajansa hahmottavat kitaransoiton oppimisen keskeiset sisällöt.

ARVIOINTI

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota mm. seuraaviin soittoteknisiin ja musiikillisiin taitoihin:

- soittoasento
- viritystaito
- näppäilykäden tekniikat
- otelautakäden tekniikat
- asteikkosoitto
- nuotinluku
- säestys eri tavoin ja improvisointi
- harjoittelu
- esiintymis- ja yhteismusisointitaidot ja -valmiudet
- soittokynsien huolto
- dynamiikka, fraseeraus ja värinvaihtelut
- monipuolinen otelaudan käyttö
- apyando- ja tirando -tekniikat
- legatotekniikat ja vibrato
- persoonallinen ote esiintymisessä

Oppilaan itsearviointi

Opettaja ohjaa oppilasta realistiseen itsearviointiin keskustellen harjoittelutavoista ja esiintymisistä.

- erikseen harjoitusta tarvitsevien kohtien tunnistaminen
- kehittämistä vaativien asioiden tunnistaminen
- ongelmakohtien tunnistaminen ja ratkaiseminen myös itsenäisesti
- hyvien asioiden huomaaminen ja arvostaminen omassa soitossa

VUOSITTAINEN ESIINTYMISPÄIVÄ

- Jokainen oppilas esiintyy soittaen yhden soolokappaleen sekä oman yhteissoittoryhmänsä kanssa yhteisen kappaleen. Yhteissoitto kitararyhmässä ei kuitenkaan ole pakollista, voi soittaa myös yhden tai useamman muun instrumentalistin tai laulajan kanssa. Yhteismusisointiosuuden voi tehdä myös opettajan kanssa kahdestaan.
- Jokainen valmistaa 2-4 vuoden välein osaamisen näytön, joka sisältää kappaleita eri aikakausilta ja jotka ovat tekniikaltaan erilaisia. Ensimmäisellä kerralla 2-3 soolokappaletta ja yhden yhteissoittokappaleen, toisella kerralla 3-4 soolokappaletta ja yhden yhteissoittokappaleen. Esityksestä suunnitellaan yhdessä opettajan kanssa hyvä konserttikokonaisuus.
 - Asteikkosoitto kuuluu näihin opintosuunnitelmiin. Jos ryhmässä on useampia ison kokonaisuuden soittajia, voidaan asteikkoja sekä harjoitella että soittaa osaamisen näytössä yhdessä, vuorotellen, keksien erilaisia leikkejä (kaanonina, G- ja D-duurit yhtä aikaa yms.), vain mielikuvitus rajana.

- Vapaata säestystä tehdään alusta saakka ja sitä esitetään myös osaamisen näytössä. Nuorimmilla kolmen kielen sointuja, isommilla kokonaisia sointuja riippuen oppilaasta, miten vaativista hän pystyy suoriutumaan.
- Esityksiä on kuuntelemassa oman opettajan lisäksi joku ulkopuolinen kitaraopettaja, joka antaa soittajille palautteen. Osaamisen näytön soittajille palaute on sekä suullinen että kirjallinen. Kirjalliseksi riittää muutaman kohdan listaus hyvistä asioista ja lisää harjoitusta vaativista sekä teknisistä että musiikillisista asioista. Niitä on hyvä avata myös suullisesti.
- Esityksiä voi tulla kuuntelemaan vanhemmat, jos lapsi/nuori niin haluaa. Soolokappaleet voi soittaa joko yksin tai yhteissoittokavereiden kuullen. Kaikkia kappaleita on tietysti hyvä soittaa mahdollisimman paljon myös muissa konserteissa ennen esiintymispäivää.

LYÖMÄSOITTIMET

Teijo Suomi

- Oppilaan luovuuden ja omaehtoisuuden kehittyminen opiskelussa
 - omat kappaleet
 - sävellyspaja
 - tutkinnoissa mukana oppilaan oma sävellys
 - puhtaaksikirjoitus nuotinnusohjelmalla
- Osaamisen kontrollointi
 - näytöissä (esim. asteikot / prima vista, malletit jne.) lautakunta ei välttämättä fyysisesti paikalla, vaan esim. asteikot facebook-livenä
 - vaihtoehtona konserttimainen esitys: oppilas järjestää konsertin, jossa tuo esiin osaamisensa
- Digitaalinen työympäristö
 - ohjelmointi, rumpukoneet jne. mukana opetuksessa
 - nuotinnus-ohjelmat käytössä
 - videoesimerkit opetuksen tukena, suuri hyöty varsinkin alkeisopetuksessa
 - opettajan oman oppimateriaalin käyttö opetuksessa, e-kirjat
 - työskentelyn videointi oppilaan halutessa (tietosuoja huomioitava!)
- Ei erillistä klassista / pop/jazz –linjaa
 - oppilaskohtainen OPS ja siinä eteneminen
 - ensimmäinen opintokokonaisuus on lyömäsoitinopinnoissa sama molemmissa linjoissa
 - pajaviikot, monialaiset opintokokonaisuudet lisäävät opiskelijoiden yhteisöllisyyttä
- Muita huomioita opettajan työstä
 - pitkäaikainen yhteistyö oppimisentuenyksikön kanssa (Keskuskoulu) jatkuu
 - kouluyhteistyö: lyömäsoitinperiodeja yläkoulun sekä alakoulun oppilaille, koska tällä on myönteinen vaikutus oppilasmääriin

JOUSISOITTAJIEN OPETUSSUUNNITELMA

Pirjo Rissanen

Mare Kutser

Timo Oikkonen

Jousisoitinoppilaat; viulu- ja sello-oppilaat, aloittavat soitonopiskelun melko nuorena, usein jo alle kouluikäisenä. Tämä vaatii opettajalta laajaa ymmärrystä lapsen kehityksestä. Opettaja tekee työtään yhdessä vanhempien kanssa. Vanhemmat ovat tärkeä yhdysside opettajan ja oppilaan välillä

Ensimmäisillä soittotunneilla tutustutaan soittimeen ja siihen miten sitä käsitellään ja hoidetaan.

Hyvää ja rentoa soittoasentoa etsitään rauhassa ja opetellaan kaunista äänenmuodostusta. Laulaminen on tärkeä työväline kappaleiden hahmottamisessa ja oppimisessa. Alussa käytetään ohjelmistona mahdollisuuksien mukaan tuttuja lastenlauluja. Tuttujen laulujen kautta yritetään saada soittoinnostus heräämään ja lapset innostumaan harjoittelusta ja uusien asioiden opettelusta. Tutustutaan helppoon nuottikuvaan ja opetellaan soittamaan myös korvakuulolta. Oppilaita kannustetaan improvisoimaan ja säveltämään omia kappaleita.

Yhdessä soittaminen on oleellinen osa opiskelua. Opettaja pyrkii järjestämään oppilailleen soittopareja tai pieniä ryhmiä, joissa harjoitellaan yhteismusisointia ja toisten kuuntelemista. Opitaan sosiaalisuutta ja harjoitellaan esiintymisvalmiuksia yhdessä soitto kavereiden kanssa.

Soitonopiskelu on tavoitteellista etenemistä yhä vaativampiin asioihin, mutta kuitenkin lapsen oman kehitystason mukaan.

Edistymisen myötä tekninen osaaminen kasvaa, koko otelauta tulee tutuksi, sävelpuhtautta opitaan kontrolloimaan ja jousenkäytön erilaiset tavat tulevat tutuksi. Samoin kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa opitaan tuomaan esille paremmin. Esiintymisten myötä opitaan ottamaan vastaan palautetta ja harjoitellaan itsearviointia sekä ryhmässä myös vertaisarviointia.

Opettaja kannustaa oppilaita kuuntelemaan erilaisia musiikkityylejä ja käymään konserteissa ja soitto kursseilla. Oppilaat saavat valmiuksia teosten itsenäiseen harjoittamiseen. He opettelevat itse tekemään sormituksia ja jousituksia ja opettelevat tunnistamaan erilaisia musiikin historian kausia. Oma tulkinta ja ilmaisutahto kehittyvät.

Syventävien opintojen myötä oppilas saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen. Tavoitteena ovat laajat perustaidot, virtuoosisuus sekä tyylien hallinta. Oppilaat hallitsevat suuria kokonaisuuksia ja osaavat opiskella itsenäisesti. Tavoitteena on käytännön muusikkous ja kyky tuottaa iloa soitollaan muille.

MUSIIKKILEIKKIKOULU ELI VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Heta-Maija Halme
Jolanta Harstela

Yleistä

Musiikkileikkikoulu toimii Forssan, Tammelan ja Jokioisten toimipisteissä sekä Urjalassa, Humppilassa ja Koijärvellä eli viiden kunnan alueella 6:ssä eri toimipisteessä.

Sisältö

- Eri ikäryhmien kehitysvaiheet huomioidaan suunnittelussa ja toiminnassa

Toimintakulttuuri/tapa

- Toimipisteissä saattaa olla hyvin erilaiset mahdollisuudet toteuttaa suunnitelmia johtuen joko lasten ikäjakaumasta (monia eri-ikäistä samassa ryhmässä) tai muista olosuhteista (tilat, opetusmateriaalit ym.).
- Myös perheiden muuttuvat tilanteet vaikuttavat lasten toimintaan ja se otetaan huomioon suunnittelussa ja opetuksessa.
- Yhteistyö lasten vanhempien, seurakuntien, koulujen, päiväkotien ja kolmannen sektorin kanssa on tärkeää ja välttämätöntä.
- Ryhmät kokoontuvat kerran viikossa. Opetuskerran pituus vaihtelee 30 minuutista 75 minuuttiin.

- Lukukausimaksut määräytyvät oppitunnin pituuden mukaan.
- Musiikkileikkikouluun ilmoittautuminen tapahtuu keväällä netin kautta.

Tehtävät, tavoitteet ja työtavat

Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa virikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntymiseen.

Musiikkileikkikoulussa opetus lähtee suomalaisen kansanperinteen pohjalta. Leikkien, yhteismusisoinnin, musiikkiliikunnan ym. kautta lapsessa alkaa kehittyä musiikillinen ja musikaalinen ilmaisutaito. Lapsi saa myös taidollisia ja tiedollisia valmiuksia, jotka mahdollistavat soitto-opintojen aloittamisen.

Musiikkikasvatus on vuorovaikutusta, johon kasvattaja ja kasvatettava osallistuvat omalla tavallaan. Musiikkikasvatuksen vaikutukset sitoutuvat aina yksilön omiin kokemuksiin.

Musiikkileikkikoulun työtapojen keskeisimmät periaatteet pohjautuvat musiikin kokonaisvaltaiseen kokemiseen ja opetuksen elämyksellisyyteen.

Työtapoja ovat loruileminen, laulaminen, leikkiminen, soittaminen (rytmisoittimet, viisikielinen kantele ja nokkahuilu), musiikin kuunteleminen, musiikkiliikunta ja piirtäminen, musiikkimaalaus sekä säveltäpailun alkeet.

- Karuselli-soitinryhmät ja muut valmentavan musiikinopetuksen ryhmät
- musiikin perusteiden alkeisryhmät eli starttisolfat
- taideintegraatioryhmät eli kuvis-muskari

Musiikin varhaiskasvatuksen oppilaille / esikouluikäisille:

- tutustutaan soittimiin käymällä perusopetuksen oppitunneilla tai sieltä opettaja ja/tai oppilaat tulevat esittelemään soitettavaa musiikkia ja soittimia
- soitinkokeilut ja soitinesittelykonsertit säännöllisesti
- vanhempainilta pyrkimisestä musiikkiopistoon
- perusopetuksen opettajat ja musiikkileikkikoulun opettajat tekevät yhteistyötä muun muassa toimipisteissä yhteisten kevätkonserttien muodossa